

13 SEP 2010

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201007285

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
10/00869-2 /JSK

Dato
8. september 2010

Høringsuttalelse – forslag til endringer i utlendingsforskriften – sletting av fingeravtrykk i utlendingsregisteret

Datatilsynet viser til departementets høringsbrev av 9. juni 2010, inneholdende forslag til endringer i utlendingsforskriftens bestemmelser om sletting av fingeravtrykk i utlendingsregisteret.¹

Merknader til høringsnotatets generelle del

Departementet tar til orde for at fingeravtrykk som er registrert i utlendingsregisteret, bør kunne lagres lenger enn hva dagens regelverk tillater. I den forbindelse vises det blant annet til tall som indikerer at tilstrømmingen til landet av utlendinger som ikke er i besittelse av identifikasjonspapirer, har steget siden begynnelsen av nittitallet. Det kan fremstå som om departementet anser at det eksisterer en direkte sammenheng mellom denne økningen og behovet for en tidsmessig utvidelse av adgangen til å lagre de samme menneskenes fingeravtrykk.

Datatilsynet kan imidlertid ikke se at det skulle være noen automatikk i at oppbevaringstiden må utvides som følge av en slik økning. Eventuelle utvidelser i adgangen til å oppbevare avtrykkene over tid, bør i stedet begrunnes i konkrete behov, jf. personopplysningsloven § 11.

Politiets generelle behov for tilgang til fingeravtrykk i forbindelse med etterforskning av straffbare forhold, trekkes også frem som et argument for å utvide lagringstiden. Samtidig er hovedformålet med registreringen av fingeravtrykk i høringsnotatet angitt på følgende vis:

”å kunne bruke disse for å klarlegge identiteten til utlendinger som oppholder seg i Norge og hindre at utlendinger søker ulike tillatelser under flere identiteter.”

Det personvernrettslige formålsbestemthetsprinsippet, som blant annet kommer til uttrykk i personopplysningsloven § 11, slår fast at personopplysninger bare kan benyttes til konkrete og forhåndsdefinerte formål.² Det fremgår riktignok av utlendingsloven § 100 at opplysninger

¹ Forskrift 15. oktober 2009 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her.

² Se også NOU 2003:21 *Kriminalitetsbekjempelse og personvern*, avsnitt 7.10.

i fingeravtrykkregisteret også kan benyttes i etterforskningsøyemed, selv om hovedformålet er et annet, jf. det som er sagt over. Bestemmelsen må dermed sees på som et *unntak* fra en hovedregel om at personopplysninger kun må anvendes i samsvar med forhåndsdefinerte og saklige formål. Datatilsynet stiller seg derfor spørrende til om politiets *generelle* behov for fingeravtrykk i etterforskningsøyemed, i seg selv kan utgjøre et bærende argument for en utvidelse av fingeravtrykkenes oppbevaringstid – fingeravtrykk som opprinnelig er samlet inn for å oppfylle formål som relaterer seg til forvaltningen av gjeldende lovgivning på utlendingsfeltet.

Til § 18-4 første ledd – dokumentert identitet

Departementet har foreslått å endre ordlyden i § 18-4 første ledd tredje punktum. Dagens bestemmelse gjør unntak fra hovedregelen i første punktum, om at fingeravtrykk skal slettes fra utlendingsregisteret når utlendingen har fått innvilget oppholdstillatelse. Etter gjeldende rett kommer unntaket til anvendelse ”dersom det fortsatt er tvil om utlendingens identitet”. I så fall kan avtrykket lagres inntil det ikke lenger hersker tvil om vedkommendes identitet.

Sletteplikten foreslås knyttet til det tidspunktet utlendingen positivt kan *dokumentere* sin identitet. En slik endring hevdes å være i tråd med utlendingsmyndighetenes praksis i dag. Slik tilsynet ser det, kan det imidlertid ikke utelukkes at introduksjonen av et dokumentasjonskrav vil kunne avstedkomme en dreining i fremtidig praksis, i den forstand at terskelen for sletting av fingeravtrykkene i realiteten høynes.

Til § 18-4 annet ledd – unndratt effektuering av bortvisnings- og utvisningsvedtak

Departementet foreslår å utvide slettefristen fra fem til ti år, i tilfeller hvor det er fattet bortvisnings- eller utvisningsvedtak. Forutsetningen er at utlendingen har unndratt seg effektuering av vedtaket. Datatilsynet ser at utlendingsmyndighetene vil kunne ha et saklig behov for utvidet lagring i slike tilfeller, og har følgelig ingen innvendinger mot dette forslaget.

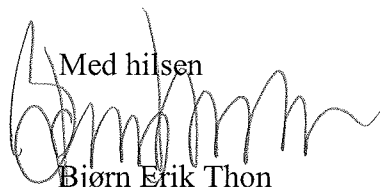
Tilsynet mener for øvrig at det er fornuftig, og i tråd med de grunnleggende personvernprinsipper, å etablere en absolutt tidsfrist for sletting av fingeravtrykk også i disse tilfellene.

Videre har departementet foreslått å begrense oppbevaringstiden når utlendingen har fått statsborgerskap i Norge eller et annet land som deltar i Eurodac-samarbeidet. Datatilsynet slutter seg til dette forslaget.

Til § 18-4 fjerde ledd – grunnleggende nasjonale interesser

Departementet viser til at hensynet til *grunnleggende nasjonale interesser*, etter en forskriftsendring i tråd med det fremlagte forslaget, vil kunne føre til en tidsubegrenset oppbevaring av fingeravtrykk. En oppbevaring uten tidsbegrensninger må anses som et betydelig inngrep i den enkeltes personvern, og bør kun unntaksvis forekomme.

Tilsynet legger dermed også til grunn at departementet sikter til slike interesser som omtalt i kapittel 17 i endringslov til straffeloven av 7. mars 2008.³ Av hensynet til den enkeltes forutberegnelighet, kan det etter Datatilsynets oppfatning med fordel inntas i forskriften en henvisning til de aktuelle lovbestemmelsene.

Med hilsen

Bjørn Erik Thon
Direktør

Jørgen Skorstad
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen,
Postboks 8004 Dep., 0030 Oslo

³ Lov 7. mars 2008 nr. 4 om endringer i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 mv. (skjerpene og formildende omstendigheter, folkemord, rikets selvstendighet, terrorhandlinger, ro, orden og sikkerhet, og offentlig myndighet)